

Csűrös Miklós

FODOR ANDRÁS RÓL*

Fodor András lemond a nagy gesztusokról, a látványos stilizációról, a mámorító egzaltációkról; ünnepek helyett a hétköznapiak nyomába szegődik, költői ambíciója a kép, a rajz pontosságára, a szerkezet logikai és zenei rendjének tisztaságára irányul. Stílusa nem vall programszerű újító szándékra: az intellektuális közbeszédhez szabott szókincsében inkább a helyi érték révén válik emlékezetessé egy-egy ízes népi, archaikus fordulat vagy idézet-szerű utalás, versmondatai a rövid, megszakított, hiányos mondatoktól az indaszerű, bonyolult tirádákig hajlékonyan alkalmazkodnak a gondolatmenet-hez. Nem annyira a merész metaforika, inkább a képi, a narratív és reflexiós elemek összeszővődése vagy szétválása ragad meg költészetében; verselés dolgában is az eltérő részletek sajátos együtthatása, a különféle hangzó effektusok kötetlen, a harmonikus és diszharmonikus elemeket funkcionálisan váltogató kezelése jellemzi. Újítása vagy kísérlete nem elsődlegesen nyelvi célzatú, hanem az életben, a személyiség teljes gyakorlatában bontakozik ki. A társulás, a szeretet programja, ember és természet átalakuló viszonya, a művészetek, különösen a zene kultusza: nagy és tiszta eszmék foglalkoztatják, de nem elvont meditációk tárgyaiként, hanem a személyes sorstól elválaszthatatlan komplexumként; a tisztaság, a jóság, a harmónia esélyét vagy esélytelenségét próbálja ki változó világunkban, egyszerre vállalva a kísérlet alanya s az elemzést-értékelést végző megfigyelő szerepét. Akit nemcsak az összeroppanó hősök megpróbáltatásai, a kiszakadás és elidegenedés változatai érdekelnek, hanem a velük szembe forduló, értékkereső elszántság is, azt ebben a vállalkozásban éppen az értelem szünet nélküli munkája, a vállalt magatartás föltétlen és következetes végigélésének izgalma ragadhatja meg. Művelt, intellektuális és filozofikus költészetének aligha írható rovására, hogy a gondolati igényesség és elmélyülő analitikus munka a lét apró részletei iránti érdeklődéssel párosul s a mindennapi élet tárgyi világába ágyazottan jelenik meg nála. Egyre tarthatatlanabbnak bizonyul a Fodor szenvedélytelen józanságát hibáztató vélekedés is: az utolsó verskötetek szeretetben telhetetlen, az emlékezésben szinte emberfölötti követelményeket állító lírai hőse nincs híjával termékeny rögeszméknek, lehetetlent kísérő szenvedélyeknek. Legjobb műveiben együtt van a modern költészet „hősi elégedetlensége”, szigorú fegyelme, lényegre szorító ökonómiája, meg a népiség emberközeli, a társadalom mozgására fogékonyabb s a humanizált jövő reményéről csalódások és szenvedések közt sem lemondó szelleme.

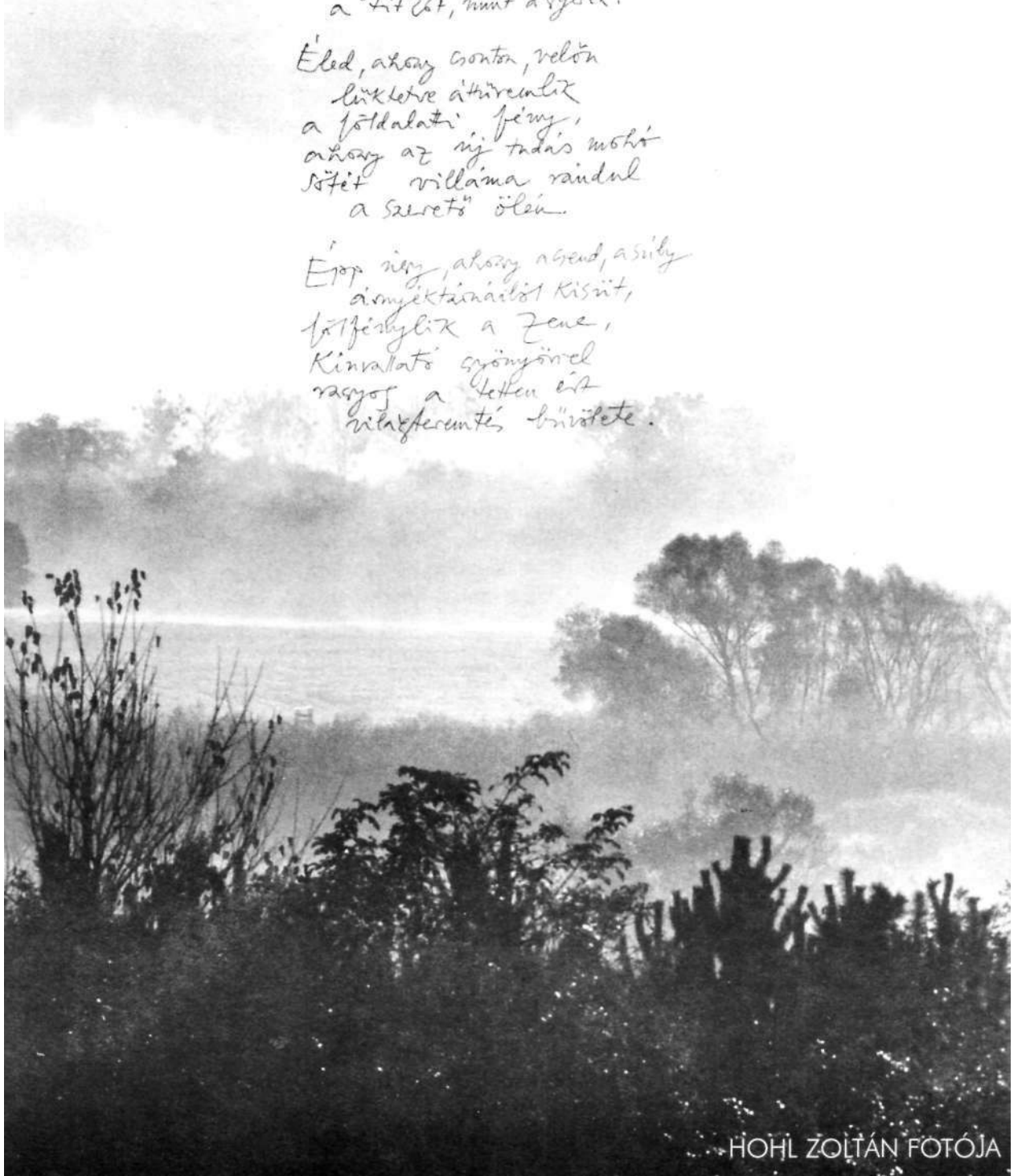
*Részlet a szerző monográfiájából.
(Akadémiai Kiadó, 1979)

FODOR ANDRÁS
1929-1997

"Nézd mindig a jöszhatást,
5 eszreire it,
érezked nyja közt remeg
Ős gyökereid, szénszerek hasadón
Ördögkörből kabadod
a titkot, mint a szemet.

Eled, ahogy csont, velőn
léklete átüremlik
a földalati fény,
ahogy az új tudás möhöt
istét villama rándul
a szerető ölel.

Epp nem, ahogy agend, a suly
dínyektárnálól kiséit,
felfejlik a zene,
Kinnalato gyönyörrel
ragyog a letten ez
világperentes bűvölete.

HOHL ZOLTÁN FOTÓJA

TARTALOM

In memoriam Fodor András.....	3
-------------------------------	---

SZÉPIRODALOM

Lászlóffy Aladár: Másvilági levél (vers).....	5
Vasadi Péter: Retro - IV, Retro - V (versek).....	5
Pósa Zoltán: Beavatkozás (novella).....	6
Baán Tibor: Viharvert glóbuszunk (vers).....	8
Czigány György: Első szerelem (vers).....	8
Ágh István: Szükség és szenvedély (regényrészlet).....	10
Forrai Eszter: Kezed, Indulataink (versek).....	12
Cukor György: Para (szövegek).....	13
Vasy Géza: Az Elérhetetlen föld fogadtatása (tanulmány).....	15

A KILENCEK MA

Kiss Benedek, Mezey Katalin, Utassy József, Kovács István, Győri László, Oláh János és Péntek Imre versei.....	22
--	----

MÁRAI SÁNDOR VILÁGA

Czetter Ibolya: Diáriumok párbeszéde.....	25
Lőrinczy Huba: „Az apa csak követte a város sorsát”.....	32

TESTVÉRMŰZSÁK

Cserba Júlia: Edouard gyűjteménye.....	37
Jókai Anna: Mensáros László, a színész - ember.....	38
Fiiinger Margit: A csábító Amadeus.....	40
Buza Beáta beszélget Dús Lászlóval.....	43

HONISMERET

Beke György: Székkutas - Keszthely.....	46
Novák Béla Dénes: Agyleépítés.....	51
Szabolcs András: Egy régi ház.....	57

SZEMLE

Rakovszky Zsuzsa: Hangok (Ács József).....	62
Eörsi István: A csomó (Egri Zsolt).....	66
Kovács Sándor Iván: Eleink tündöklősége (Dienes Ottó).....	68
Zeke Gyula: Idősb hölgy három ujjá vállamra (Bozsik Péter).....	69
Balogh Robert: Helyi érdekű útvesztő (Bohár András).....	70
Schein Gábor: Nemes Nagy Ágnes költészete (Bakonyi István).....	71